

Med i EU sedan 1995

Berättelse

Sverige är med i EU. EU betyder Europeiska unionen. Det är en grupp av länder i Europa som arbetar tillsammans. I dag är 27 länder med i EU.

Sverige blev medlem den 1 januari 1995. Samma dag blev också Finland och Österrike medlemmar. Före det fick folket i Sverige rösta. Det var den 13 november 1994. Lite mer än hälften röstade ja, 52,3 procent. Många människor röstade, ungefär åtta av tio. Omröstningen var rådgivande. Det betyder att den gav råd till politikerna.

Vad betyder EU i vardagen? En viktig sak är att man får resa fritt. Du kan resa, bo, studera och arbeta i ett annat EU-land. Du behöver inte söka tillstånd först. Det kallas fri rörlighet. Om du flyttar till Sverige från ett EU-land och stannar mer än tre månader bör du registrera dig hos Skatteverket.

Sverige är också med i Schengen sedan 2001. Det betyder att man oftast kan resa mellan många länder i Europa utan kontroll vid gränsen. Men ta alltid med ett giltigt pass eller ett id-kort. Ibland görs kontroller ändå.

Om du blir sjuk på en resa kan EU-kortet hjälpa dig. Det heter det europeiska sjukförsäkringskortet. Med kortet kan du få nödvändig vård i ett annat EU-land. Kortet är gratis. Du beställer det från Försäkringskassan.

En sak är annorlunda i Sverige. Många EU-länder betalar med euro. Men Sverige har kvar sin egen valuta, den svenska kronan. År 2003 fick folket rösta om euron. Då röstade en majoritet nej. Därför har Sverige inte infört euron.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
EU	Europeiska unionen; en grupp länder i Europa som arbetar tillsammans
medlem	ett land (eller en person) som är med i en grupp
rösta	säga ja eller nej i ett val
rådgivande	som ger råd; svaret måste inte följas helt
fri rörlighet	rätten att resa, bo, studera och arbeta i ett annat EU-land
tillstånd	ett lov; ett papper som säger att du får göra något
registrera sig	anmäla sig, till exempel hos Skatteverket
giltig	som gäller; som man får använda nu
vård	hjälp när man är sjuk, till exempel hos en läkare
valuta	pengarna som ett land använder, till exempel krona eller euro

Läsförståelsefrågor

1. När blev Sverige medlem i EU?
 1. Den 1 januari 1995.
 2. Den 13 november 1994.
 3. År 2003.
2. Vad betyder fri rörlighet?
 1. Att man får köra bil gratis i Europa.
 2. Att man får resa, bo, studera och arbeta i ett annat EU-land utan tillstånd.
 3. Att alla tågresor är gratis.
3. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. I dag är 27 länder med i EU.
 2. Sverige betalar med euro.
 3. Sverige blev medlem samma dag som Finland och Österrike.
4. Vad ska du alltid ha med dig när du reser mellan Schengenländerna?
5. Vad kan EU-kortet hjälpa dig med, och var beställer du det?

Facit

1. 1. Den 1 januari 1995.
2. 1. Att man får resa, bo, studera och arbeta i ett annat EU-land utan tillstånd.
3. 1. ja b) nej (Sverige har kvar den svenska kronan och har inte infört euron) c) ja
4. Exempel på svar: Ett giltigt pass eller ett nationellt id-kort.
5. Exempel på svar: Med kortet kan man få nödvändig vård om man blir sjuk i ett annat EU-land. Det är gratis och man beställer det från Försäkringskassan.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Konkret samhällstext som passar för att öva ord om resor, rättigheter och vardag (gräns, tillstånd, valuta, registrera). Tema: Sverige och omvärlden. Fråga 2 kräver att eleven förstår begreppet fri rörlighet. Låt eleverna jämföra med hur det är att resa till och från sina egna hemländer – behövs visum eller tillstånd där?

Diskussionsfrågor

- Har du rest till ett annat land i Europa? Hur var det vid gränsen?

- Vad skulle du vilja göra i ett annat EU-land: resa, studera eller arbeta? Varför?
- Är det lätt eller svårt att resa mellan länder där du kommer ifrån? Berätta.
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om ett land i Europa som du skulle vilja besöka. Vad vill du se eller göra där?

Källor och faktagranskning

- Regeringen.se – Sveriges väg till EU-medlemskap: <https://www.regeringen.se/sa-styrs-sverige/regeringens-arbete-pa-eu-niva/sveriges-vag-till-eu-medlemskap/>
- Valmyndigheten – Folkomröstningen om euron 2003: <https://val.se/valresultat/folkomrostningar/euro-2003.html>
- Försäkringskassan – EU-kort och vård utomlands: <https://www.forsakringskassan.se/privatperson/flytta-jobba-studera-eller-fa-var-d-utomlands/eu-kort-och-var-d-utomlands>
- Europaparlamentet – Europaparlamentet 2024–2029, så många platser har varje land: <https://www.europarl.europa.eu/topics/sv/article/20180126STO94114/europaparlamentet-2024-2029-sa-manga-platser-har-varje-land>

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Verifierade nyckelfakta: Sverige blev medlem i EU (Europeiska unionen) den 1 januari 1995, samtidigt som Finland och Österrike. Medlemskapet föregicks av en rådgivande folkomröstning den 13 november 1994, där 52,3 procent röstade ja och 46,8 procent nej; valdeltagandet var cirka 83 procent. EU har 27 medlemsländer (siffran avser 2026). I en folkomröstning den 14 september 2003 röstade en majoritet, 55,9 procent, nej till att införa euron, och Sverige har därför kvar sin egen valuta, svenska kronor. Tack vare EU:s fria rörlighet kan medborgare från EU/EES-länder och Schweiz bo, arbeta och studera i Sverige utan arbets- eller uppehållstillstånd; den som stannar längre än tre månader bör registrera sig hos Skatteverket. Med det europeiska sjukförsäkringskortet (EU-kortet) kan man få nödvändig vård vid en tillfällig vistelse i ett annat EU-land samt Island, Liechtenstein, Norge, Schweiz och Storbritannien; kortet är gratis och beställs från Försäkringskassan. Sverige och de övriga nordiska länderna gick med i Schengensamarbetet den 25 mars 2001, vilket gör att man oftast kan resa mellan många europeiska länder utan att visa pass vid gränsen. Sverige väljer ledamöter till Europaparlamentet och har 21 av totalt 720 platser; valet hålls vart femte år (senast 2024). OSÄKERHETER OCH FÖRBEHÅLL som markeras försiktigt i texterna: Folkomröstningarna 1994 och 2003 var rådgivande, inte bindande – texterna framställer dem inte som bindande beslut. Antalet medlemsländer (27) och antalet platser i Europaparlamentet (21 av 720) kan ändras över tid och anges som siffror för 2026; kontrollera mot europarl.europa.eu före publicering. Påståenden om att eurofrågan skulle vara "död" bygger på opinionsanalyser och tas inte med som fakta – texterna håller sig till folkomröstningsresultatet. Att man "aldrig behöver pass" inom Schengen är en förenkling: gränskontroller kan återinföras tillfälligt och giltig id-handling krävs ändå, därför skrivs "oftast" eller "ofta". Regler för registrering, vård och tillstånd kan skilja sig åt och ändras – texterna hänvisar eleven till Skatteverket och Försäkringskassan för aktuella regler.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.